

[Christmas Møller.]

Dernæst vil jeg gerne have Lov til, i Forbindelse med mit Krav eller mit Ønske om, at man skaber en Ordning, som kan holde, at henlede de ærede Medlemmers Opmærksomhed, hvis de ikke allerede skulde have læst det, paa Bilag 14 i Betænkningen, det Indlæg, hvori Repræsentanten for det tyske Mindretal, Pastor Beuck, har fremsat sin Henvendelse til Kommissionen i August 1945. Jeg skal her naturligvis ikke citere af dette Dokument, der findes pag. 109 i Kommissionsbetænkningen, men jeg vil gerne henstille til ærede Medlemmer at læse dette Dokument, der, synes det mig, kalder paa alle dem, som maa erkende, at der ogsaa efter Overgangstiden vil blive et Mindretal, en Del tysksindede Personer tilbage i Nordslesvig. Denne Repræsentant nyder, saa vidt mit Kendskab rækker, stor Anseelse og har under Krigen og ogsaa før Krigen i den nazistiske Tid vist et Hensyn over for Danmark, som vi maa anerkende. Dette menneskelige Dokument har gjort et stærkt Indtryk paa mig, og selv om man nu ikke vil gøre Fejltagelserne fra 1920 til 1939 om igen, og selv om man kan have Lov til at haabe, at det ærede Medlem Hr. Frede Niensens Parti i Fremtiden vil være forstandigere, end det var i Fortiden, viser dette Dokument efter mit Skøn, at vi allerede i Starten vil skabe en Ordning, som nogle af de mest moderate i det tyske Mindretal eller blandt Hjemmetyskerne — brug, hvad Udtryk man vil — ønsker at faa ændret. Jeg hører til dem, der har en urokkelig Tro paa og Tillid til Frihed paa dette Omraade i Mod sætning til Tvang. Jeg vil ikke, fordi jeg slet ikke ønsker at gøre Skellet mellem os her i Salen større, end det er, paastaa, at man ikke med den Ordning, som Flertallet og de to ærede foregaaende Ordførere anbefaler, maaske giver betydeligt mere, end man vilde give mange andre Steder i Verden. Men jeg vil, som jeg saa ofte har gjort det, pege paa, at det danske Folk efter sit Sind og Temperament kun kan være yderliggaaende liberalt paa dette Omraade.

Jeg nægter ikke, at det for Bedømmelsen af Sagen ogsaa spiller en Rolle, hvorledes Spørgsmaalet bliver løst Syd for Grænsen. Dette er jo ogsaa en af Aarsagerne til, at Mindretallet, hvori de Konservative var repræsenteret, har stillet sig som det har. Her er et af de Omraader, hvor jeg synes, der hersker nogen Uklarhed. Jeg vil for mit Vedkommende heroverfor sige, at helt klar over, hvorledes man inden for det danske Mindretal Syd for Grænsen ser paa dette Spørgsmaal, er jeg ikke, og jeg tror, det er

en af de Ting, vi maa prøve paa at faa klareret i Udvalget.

Det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen var allerede inde paa, at den Agitation har været ført, at man ikke maatte have en Særordning, og vi er vist alle enige om, at paa saa mange Omraader, som det overhovedet er muligt at slette Kongeaagrænsen, skal vi gøre det. Men man kan jo paa den anden Side ikke benægte de faktisk tilstedeværende Forhold, og selve den Ordning, som Flertallet og Ministeren her foreslaar, skaber jo alligevel en Særordning; det er naturligt.

Jeg vil dernæst gerne fremhæve, at det naturligvis maa gøre et meget stærkt Indtryk, at Stemningen i de sønderjyske Landsdele er saa — jeg vil ikke sige enstemmig —, men saa afgjort gaar i een Retning, i Retning af Flertallets Anskuelse; og det er jo ogsaa klart, at vi her paa Rigsdagen har en Pligt til i hvert Fald at lytte, saa godt vi overhovedet kan, til Anskuelserne i den Befolkning, for hvem Loven skal gives. Jeg tror, det gælder mange af os, at vi vil stræbe henimod at opnaa Enighed, hvis dette skulde være muligt; men man kan ikke benægte, at den enkelte naturligvis kan blive overbevist om, at den Anskuelse, han har haft paa dette Omraade, ikke er i Overensstemmelse med, hvad der baader saavel Nordslesvig som Danmark bedst.

Med Hensyn til selve det foreliggende Lovforslag skal jeg ikke gøre mange Bemærkninger ud over at fremhæve, at vore Kommissionsmedlemmer under Behandlingen i Kommissionen aldeles ikke har indtaget det Standpunkt, at man paa alle Maader vilde bevare den gamle Ordning. Ordningen fra før 1939. Som jeg sagde, er Enigheden meget tydelig paa visse Omraader; der er ingen, hverken Flertallet eller Mindretallet, der vil afskaffe tysksproget Undervisning. Forholdet er endvidere dette vigtige, at de gamle Rettigheder, som man efterhaanden havde maattet lade sig aftvinge, baade hvad angaar tyske Skolekonsulenter og tyske Skolekommissioner, lader ogsaa de Konservative og Mindretallet falde. Men saa vender man sig meget stærkt imod Forslaget om at prøve i Byerne at opretholde de kommunale tyske Skoler. Her vil jeg igen gerne sige, at jeg synes ikke, den Tale, der er ført om, at det med Hensyn til Kontrollen er ligegyldigt, om det er en Kommunal skole eller Privatskole, er rigtig. Det Materiale, der foreligger, og den Række af Udtalelser, som ogsaa fra meget kyndig Side er fremsat — jeg nævner Amtsskolekonsulent Novrup i Sønderborg, og jeg kunde nævne mange andre —, viser, at den Betragtning,